

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

Κατὰ τὴν 25 Ἀπριλίου 1881

Ἐν τῷ ἐν Μανδουκίῳ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Ὑ. Θ. Ἐλευσίως,

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΣΠΥΡΙΑΩΝΟΣ ΚΑΤΑΘΟΔΗ.

Ὁ Αἰδεσιμώτατος καὶ εὐλαβέστατος πρεσβύτερος, ὁ πολὺς καὶ σεβάσιμος γέρον, ὁ τίμιος καὶ ἐνάρετος πολίτης, ὁ φιλόστοργος καὶ ἀληθῆς πατήρ Ἀνδρέας Κυριάκης δὲν ὑπάρχει πλέον μεταξύ τῶν ζώντων. Ὁσίως καὶ εὐσεβῶς διαπλεύσας τὴν πολυκύματον τοῦ βίου τούτου θάλασσαν, κατήντησε τέλος εἰς τὸν ἀσφαλῆ καὶ εὐδιον λιμένα. Σωφρόνως καὶ δικαίως διελθὼν τὸ βραχὺ καὶ πρόσκαιρον τοῦ βίου τούτου, τὴν κοιλιάδα ταύτην τοῦ κλαυθμῶνος, ἀπέργεται ἤδη πλήρης ἡμερῶν εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ ἀγήρω ζωὴν. Ἀπέργεται ἐκεῖσε, ἔνθα ὁ χορὸς τῶν δικαίων ἀγάλλεται θεώμενος τὸ τῆς τρισυποστάτου Θεότητος κἄλλος ἀπέργεται πρὸς τὸν φοβερόν ἀλλὰ δίκαιον κριτὴν, ἵνα ὡς ἐργάτης πιστὸς καὶ ἀγαθὸς λάβῃ παρὰ τοῦ μισθοδοτοῦ Θεοῦ τὸν μισθὸν τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ἐν ᾧ δ' ἐν τῇ χορείᾳ τῶν παρακολουθούντων τὸ νεκρικὸν τοῦ αἰδίου φέρετρον συγγενῶν καὶ φίλων ὑπάρχουσι χεῖρες πολλῶ ἐπιτηδειέστεραι νὰ πλέξωσιν ἐπιτυχῶς τὸν ἐπιτάριον αὐτοῦ στέφανον, ἐτόλμησα αὐτορμητῶς νὰ πλέξω αὐτὸν ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ὑπέικων ὡς καθῆκον ἱερόν. Ὁρρών λοιπὸν εἰς τὴν θείαν ἀντιληψιν καὶ εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς ἐνταῦθα πνευματικῆς ἐντίμου πληθῆος, ἀναλαμβάνω τὴν δυσχερῆ μὲν ἀλλ' ἀπαραίτητον ταύτην διακονίαν. — Καὶ δὴ δεῦτε καὶ ἐξετάσωμεν αὐτὸν ὁποῖος τις ὑπῆρξεν ὡς ἱερεὺς, καὶ ὁποῖος ὡς πατήρ ὅπως κατεῖχεν ὅτι οἱ καρποὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἦσαν ὄντως, ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθοσύνη, πίστις, πραΰτης, ἐγκράτεια. —

Πρὸ ὀδοθηκονταετίας περίπου ἐγεννήθη ὁ αἰδίδιμος Ἀνδρέας ἐν τῇ περικλητῇ ταύτῃ νήσῳ ἐκ γονέων εὐσεβῶν. Δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐμμοιρῆσθαι ὑψηλοτέρας παιδείας, ἐκτίσαστο ὅμως τὴν θείαν καὶ ἀνεκτίμητον ἐκείνην ἀρετὴν, τὴν ὄντως ἀληθῆ σοφίαν τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου. Ἐλθὼν εἰς ἡλικίαν καὶ τυχὼν συζύγου ἐπίσης σεμνῆς καὶ ἐνάρετου, ἠξιώθη τοῦ ὑψηλοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματος εἰς ὃ ἐξ ἀπλῶν ὀνύγων φύσει ἐρέρετο. Ἐνταῦθα ὡς ποιμὴν καλὸς τίθησι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων. Συνηθάνετο τὸ μέγεθος τοῦ βάρους ὅπερ ἀνεδίχετο. Συνηθάνετο ὅτι ἀνελάμβανεν ἱατρειὰν ψυχῶν καὶ οὐχὶ σωματίων. Συνηθάνετο ὅτι ἰδίως ὁ ἱερεὺς ὀφείλει διὰ τοῦ καλοῦ παραδείγματος νὰ προτρέπῃ πάντας εἰς ἀμίλλαν καὶ μίμησιν. Συνηθάνετο ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ ὀρθολογοὶ προσατενίζουσι πρὸς τὸν ἱερέα ἀκολουθῶντες τὴν ὁδόν, ἣν αὐτὸς διαγράφει. Ἐγίνωσκεν ὅτι οἱ προτροπαί, αἱ νοουθεσίαι, αἱ κατηγήσεις καὶ διδασκαλίαι ἀπρόσφοροι ἀποβαίνουσιν καὶ ἀλυσιτελεῖς, ἂν μὴ συμπεριμαρτῆ τὸ ἀγαθόν, τὸ θετικὸν παράδειγμα. Νυκτὸς λοιπὸν καὶ ἡμέρας προθύμως διετέλει οὐ μόνον προτρέπων καὶ νοουθετῶν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐαυτὸν ἄξιον μιμήσεως παραδειγμα τοῖς πᾶσι παρέχων. Ἡ χρηστὴ τοῦ βίου αὐτοῦ πολιτεία ἐχρησίμευεν ὡς φῶς τοῖς ἐν σκότει καθημένοις. Ἡ χρηστὴ αὐτοῦ συμπεριφορὰ καὶ ἀνατροπὴ ἐποδηγέτου καὶ ἐπανήγον πολλοὺς ἀπὸ τῆς σκοτίας καὶ ἀκανονίστου πρὸς τὴν εὐθεῖαν καὶ κανονικὴν ὁδόν.

Ἄλλ' ὅτι ἐξαιρετικῶς καθίστα καὶ κατεδείκνυε τὸν προκείμενον νεκρὸν ὄντως ἀληθῆ λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου, ἦτον ἡ ταπεινώσις καὶ τὸ εἰρηνοποιῶν τοῦ χαρακτηήρος. Ἡ ταπεινώσις, ἡ κορηπὶς αὐτῆ καὶ τὸ θεμέλιον τῶν ἀρετῶν, ὁ πρόμαχος καὶ φύλαξ τῶν ἐναρέτων πράξεων, ἡ εἰρήνη ἡ διαχέουσα πᾶν τέλειον ἀγαθόν, ἐκόσμηε τὴν ψυχὴν τοῦ αἰδίδιμου καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον. Ἀείποτε ἔναυλος ἀντήχει πρὸς τὰ ὦτα αὐτοῦ ἡ φωνὴ τοῦ Σωτήρος: «Μήθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτος εἰμὶ καὶ ταπεινὸς τῆ καρδία».

Ἄλλὰ πῶς νὰ σκιαγραφῆσθαι τις τὴν συνάδελρον τῆς ταπεινώσεως τοῦ αἰδίδιμου ἀγάπην καὶ τὸ εἰρηνοποιῶν; Ἐγίνωσκε κἄλλιστα ὅτι δὲν ἀρκεῖ ν' ἀγαπᾷ τις ἀπλῶς, μάλιστα ὁ ἱερεὺς, τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ἐγίνωσκεν ὅτι δὲν ἀρκεῖ ν' ἀγαπᾷ τις ἀπλῶς, μάλιστα ὁ ἱερεὺς, τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ, κατὰ τὴν θείαν ἐντολήν: «ἀγαπᾷτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν· εὐλογεῖτε τοὺς κατα-

ρωμένους ὑμᾶς· καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς» ἀλλ' ἐγίνωσκε καὶ ἐπέμενε νὰ ἐμποιῆ καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων καρδίας τὸ γλυκὺ τῆς ἀγάπης αἶσθημα, καὶ νὰ διαλάσῃ τοὺς διαφορομένους πραγματοποιῶν τὴν ἐντολήν: «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται». Ἐγίνωσκε κἄλλιστα ὅτι ἱερεὺς μὴ προτρέπων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμόνοιαν, ὅτι ἱερεὺς παραμελῶν τὸ τῆς εἰρηνοποιήσεως καθῆκον, εἶναι ἀνάξιος ὑπηρέτης τοῦ Κυρίου· εἶναι λυμεῶν, εἶναι λύκος ἄρπαξ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν συλλειτουργῶν ἡγαπαῖτο ὁ αἰδίδιμος καὶ ὑπὸ τῶν κατὰ κειρὸς Ἀρχιερέων ἡξιοῦτο σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ἄλλ' ἂν τοιοῦτος τις ὑπῆρξεν ὡς ἱερεὺς, ὁποῖος ἄραγε ὑπῆρξεν ὡς πατήρ; Εἶναι ἀνατίρητον καὶ πάσης ἀμφιβολίας ἐκτός, ὅτι ὡς ἀνὴρ πιστῶς καὶ προθύμως ποιῶν τὸ δημόσιον αὐτοῦ καθῆκον, οὕτως ἄξιος ἐπαίνων πολλῶν εἶναι καὶ ὁ εὐσεβὴς καὶ προθύμως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἰδιωτικῶν χρεῶν ἐμμένων. Καὶ ὁ αἰδίδιμος λοιπὸν Ἀνδρέας οὐχ' ἤττον δημοσίᾳ ὡς ἱερεὺς ἢ ἰδίᾳ ὡς πατήρ ἐξεπλήρωσε τὰ οἰκιακὰ αὐτοῦ καθήκοντα· ὡς περ δημοσίᾳ ἐγένετο τύπος καὶ ὑπογραμμὸς πρὸς τὴν ἀρετὴν, οὕτω καὶ ἰδίᾳ ὡς πατήρ ἐγένετο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ καλὸν εἰς χρηστὴν καὶ ἐνάρετον πολιτείαν· ὡς περ δημοσίᾳ οὕτω καὶ ἰδίᾳ ἦτο πρῶτος καὶ εἰρηνοποιὸς· ὡς περ δημοσίᾳ οὕτω καὶ ἰδίᾳ ἦτο φιλόστοργος καὶ ἀγαθὸς πατήρ· ὡς περ δημοσίᾳ οὕτω καὶ ἰδίᾳ κατέβλαλε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἀναθρέψῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ. Εἶχε πρὸ ὀρθολογῶν ὅτι σκοπὸς τοῦ γάμου δὲν εἶναι μόνον ἡ πρόσκτησις τέκνων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάδειξις χρηστῶν καὶ ἐναρέτων πολιτῶν ὠφελίμων τῇ κοινωνίᾳ. Εἶχε πρὸ ὀρθολογῶν ὅτι ἡ καλὴ ἀνατροφή τῶν τέκνων εἶναι τὸ σπουδαιότατον ὑπὸ τῆς ἡθικῆς εἰς τοὺς γονεῖς ἐπιβαλλόμενον καθῆκον. Ὅθεν αἰείποτε ὡς φύλαξ ἄγρυπνος ἐπαγύρηνει εἰς τὴν καλὴν ἀνατροφήν τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ ἐνέπνεεν αὐτοῖς ἀγάπην πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν. Οὕτω λοιπὸν καὶ ὡς ἱερεὺς καὶ ὡς πατέρα βιώσαντα τὸν αἰδίδιμον Ἀνδρέαν καὶ ἐν Κυρίῳ ἀναπαυθέντι παραπέμπωμεν σήμερον εἰς τὸν τάρον εἰς τὸν τάρον τὸν παμπάγον, ἔνθα πᾶσα εὐκαιρὸς ὄξυ ὡς νέφος διασκεδάννυται, καὶ πομπῶδες διασπᾶται· ἔνθα τέλος κατατιῶμεν ἅπαντας, οἱ μὲν πρωτότερον, οἱ δὲ κατόπιν καὶ ὀψιότερον, οἱ δὲ καὶ μετέπειτα, διελθόντες διὰ τῶν ποικίλων σταθμῶν τοῦ ματαίου τούτου βίου· εἰς τὸν τάρον, τὸν παμπάγον τάρον, ἔνθα πάντες γενησώμενοι καὶ αὐτῶν τῶν δυστήνων ἡμῶν σαρκίων, μένομεν ἤδη μόνον αὐτὴν ἔχοντες τὴν ψυχὴν μέλλουσαν νὰ παραστῇ πρὸ τοῦ φοβεροῦ δικαστηρίου καὶ νὰ παραπεμπῆ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς ἢ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν ἢ εἰς τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν τοῦ Κυρίου. Τοιοῦτον θάνατον δὲν φοβοῦνται ἀλλὰ ἀτενίζουσι μετὰ θάρρους καὶ ἐλπίδος αἱ ἀγαθαὶ ψυχαὶ ὡς ἡ τοῦ πρὸ μικροῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος.

Ναί· ἀπέθανες ἄξιε τοῦ Ὑψίστου λειτουργεῖ, ἀπέθανες, ἀλλ' οἱ καρποὶ τῶν ἔργων σου δὲν μαραινούνται ἀλλ' ἀναδίδουσιν οὐράνιον ἄρωμα. Ἀπέθανες· καὶ τὸ μὲν σῶμα σου κατέρχεται ἤδη εἰς τὸν τάρον ἐν εἰρήνῃ «ὡς περ σίτος ὄριμος ὡς περ θημωνία ἄλωνος». Ἡ δὲ ἐκκλησία ἐπαξίως ἐλέει σὲ κατατάξῃ μετὰ τῶν λαμπρῶν αὐτῆς λειτουργῶν.

Καὶ σὺ μὲν, ὦ μακαρία ψυχὴ, πορεύθητι εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς τῶν ἁγίων, πορεύθητι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, πορεύθητι εἰς τὰ αἰώνια καὶ ἀχειροποίητα σκηνώματα τῶν δικαίων, ὅπως τύχῃ παρὰ τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ τὸν μισθὸν τῶν ἀρετῶν, οἵτινες ἐπὶ τῆς γῆς ἐκόσμουσιν τὴν ψυχὴν σου. Ἡμεῖς δὲ ἤδη ἀποχωρίζομενοι τοῦ σεβαστοῦ νεκροῦ ἀποδώμεν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν ἐκφωνοῦντες:

Αἰωνία σου ἡ μνήμη πιστὸ τοῦ Ὑψίστου λειτουργεῖ καὶ ἐξάρετε πόλιν!

Αρ. Εἰσ. 597
VI 123

